

« بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ »
 « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ
 مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ * فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا
 فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ » (بقره ۲۷۸)

**اگر چنانچه ربا در
 یک کشوری مثل کشور
 ما باشد، ما نمی‌توانیم
 بگوییم که ما جمهوریمان
 جمهوری اسلامی است!**

فتوای امام خمینی (ره) درباره حیلۀ فرار از ربا:

« ذَكَرُوا لِلتَّخْلُصِ مِنَ الرِّبَا وَجُوهًا مَذْكُورَةً فِي الْكُتُبِ
 وَقَدْ جَدَدْتُ النَّظَرَ فِي الْمَسْأَلَةِ فَوَجَدْتُ أَنَّ التَّخْلُصَ
 فِي الرِّبَا غَيْرُ جَائِزٍ بَوَاحٍ مِنَ الْوَجْهِ وَالْجَائِزُ هُوَ
 التَّخْلُصُ مِنَ الْمُمَاطَلَةِ مَعَ التَّفَاضُلِ... وَأَمَّا التَّخْلُصُ مِنْهُ
 فَعَبْرُ جَائِزٍ مِنْ وَجْهِ الْحَيْلِ »
 (تحریر الوسیله ۱، ۵۳۸، مسأله ۷)

اصل بهره از پول یک امری است بسیار خلاف انصاف و
 خلاف انسانیت که یک پولی آنجا گذاشته اند، بعد آن پول
 نه کاری، نه چیزی، یک چیزی در آورند. بدترین انواع
 استثمار همین رباست که در مقابل هیچ، خود پول که
 هست و در مقابل هیچ، این بزیاید، بهره بردارد. در اسلام، این
 البته به هر صورتش حرام است حتی این فرارهایی که
 بعضیها جایز می دانند، این فرارها هم صحیح نیست.
 فرار از ربا هم صحیح نیست. یک راههایی گفته شده است،
 لکن آنها هم صحیح نیست بهره برداری از این نقود و از
 پول به هیچ وجه در اسلام جایز نیست.

(صحیفه امام، ۷، ۴۲۵)

**بیانات امام خامنه ای
 (مدظله العالی)
 درباره نگاهداری
 خلق پول و نقدینگی
 و بانکهای خصوصی
 و حیل ربا**

این همه بانک خصوصی! بانکها چرا مشکل نقدینگی پیدا
 میکنند؟ برای خاطر اینکه شعبه زیاد میکنند، برای اینکه
 آسایشگاه برای افراد خودشان [درست میکنند]. این را من
 یک وقتی به جنابعالی هم گفتم که بنده در تهران با ماشین
 از یک جایی عبور میکردم، یک دیوار طولانی بود که همین
 طور که با ماشین رفتیم، دائم دیدیم این دیوار هست،
 هست، هست؛ من پرسیدم این مال کیست؟ چیست اینجا
 به این بزرگی؟ یک تشکیلات عظیمی [بود]! گفتند بله،
 برای بانک فلان است. خب این بانک غلط میکند که
 یک چنین کاری را [کرده]، میخواهد چه بکند این را؛
 یعنی واقعا این چیز مهمی است، پولهای مردم را میگیرند و
 این جوری امکانات درست میکنند؛ حالا اینکه یک
 تشکیلاتی است که لابد برای تفریح و مانند این حرفها
 است؛ نه، بانکها نگاهداری میکنند. بنده همین جا در
 همین جلسه یک بار گفتم که جلوی نگاهداری بانک
 ها را بگیرید؛ بانک برای نگاهداری که نیست. خب
پولهای مردم این جوری اصراف میشود؛ کنترل قوی و
مدیریت قوی بانک مرکزی بر بانکها موجب میشود که به
اینجا نرسند که بانک مرکزی بین دو محذور گیر کند؛ یا
بدهد، یک جور مشکل برایش درست بشود؛ یا پول و
نقدینگی را افزایش ندهد، یک جور دیگر محذور درست
شود. یعنی این بالاخره جزو مسائل مهم است. به نظر من
 به وضع بانکها برسید و نقدینگی را به طور جدی
 اهمیت بدهید و دنبال بکنید.

(بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت ۱۳۹۷/۰۶/۰۷)

یک نکته‌ی مهم دیگر در مسئله‌ی مشکلات اقتصادی ما، مسئله‌ی
 کنترل نظام بانکی است در خصوص مسئله‌ی خلق پول
 و تولید نقدینگی. آن چیزی که صاحب نظران اقتصادی به ما
 گزارش میدهند و منعکس میکنند، این است که میگویند خلق
 پول بایستی در نسبت با تولید انجام بگیرد؛ اگر این نسبت
 وجود نداشت، بایستی جلوی خلق پول گرفته بشود، جلوی
 تولید نقدینگی باید گرفته بشود؛ یعنی بجد این مسئله
 را اهمیت بدهند. اگر در این زمینه درست عمل بشود، این
 برکات زیادی خواهد داشت؛ جلوگیری از تورم، رونق تولید، رونق
 اشتغال، تقویت پول ملی و از این قبیل چیزها. این یکی از آن
 نکات مهمی است که به نظر من روی آن بایستی تکیه کرد.
 (بیانات در نخستین دیدار رئیس جمهور
 و اعضای هیئت دولت سیزدهم، ۱۴۰۰/۰۶/۰۶)

بعضی قانون را طوری عمل میکنند که اصحاب سبت عمل
 کردند! اصحاب سبت هم عین مَر قانون عمل کردند؛ یعنی خدا
 گفته بود روز شنبه ماهی نگیرید، اینها هم روز شنبه ماهی نگرفتند.
 بله؛ کار کوچکی کردند که آن هم رسماً منع نشده بود و آن، این
 بود که حفره‌هایی درست کردند، ماهیها داخل آن حفره‌ها آمدند،
 راه آن حفره‌ها را در روز شنبه بستند، تا ماهی نتواند برگردد! روز
 شنبه این کار را کردند، روز یکشنبه همان ماهیها را گرفتند! این،
 ظاهر قانون است. اگر شما نگاه کنید، این مثل همان کلاه

شرعیهایی است که یک ربای سنگین کذابی را با یک شاخه نبات
 جا به جا میکردند! قانون بود، ظاهر شرع بود؛ اما امام بزرگوار
 رضوان الله علیه که یک فقیه قوی آگاه به لب و روح دین بود،
 قبل از این که تشکیل حکومت بدهد، این را منع کرد. جزو
 فتاوی ایشان - که در دوران مبارزه، ما به آن فتوا افتخار
 میکردیم و همه جا هم نقل مینمودیم - منع حیل ربا بود. ایشان
 مطلقاً حیل ربا را منع کرد. شما آقایان، حیل قانون را هم منع
 کنید و جلوش را بگیرید. بعضی از شرکتهای و بعضی از مجموعه
 های علی الظاهر قانونی، حامل باطن اصحاب السبیتی هستند.

مواظب باشید کسانی که میخواهند از قانون بگریزند، شما را به این
 دام نیندازند؛ نیایند شما را قانع کنند که این کار قانونی است!

(بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت ۱۳۷۶/۰۶/۰۲)

**بیانات آیت الله العظمی
جوادی آملی (مدظله):**

ملت بدون ثروت مادی فقیر بوده
و ستون فقرات او شکسته است؛

اکنون این ثروتها در بانکهای ربوی جمع‌آوری شده... اگر این کشور (امریکا) از گزینه نظامی سخن به میان می‌آورد برای برخی افراد مهم است در صورتی که اگر خداوند بگوید گزینه نظامی روی میز قرآن است به آن توجه نمی‌کنند! **حقوق کارمندان بانکهای ربوی حرام است**، زیرا حقوق حلال در برابر کار حلال گرفته می‌شود. (۱۱ فروردین ۹۵)

(عملکرد) بانکهای ربوی، که منجر به ورشکستگی و پایین آمدن تولید می‌شود، حرام است و **با کلاه شرعی، حلال حرام نمی‌شود** و مع‌الاسف هم می‌خواهیم کشور امام زمان باشد و طلاق و اعتیاد در آن نباشد، آن را که نباید باور کنیم، باور می‌کنیم، ولی این را که باید باور کنیم باور نمی‌کنیم و توقع داریم خدا باران برای ما بفرستد. البته همین مقدار باران هم به برکت شهدا و قطع نخاعی‌ها و اعتکافی‌ها و ... است. **هیچ باور نداریم که ربا یعنی جنگ با خداوند ولی گزینه نظامی دشمن را خدا از ما رفع بلا خواهد کرد**؛ فرمود ما عقب نمی‌افتیم که فکر کنید شما جلو خواهید افتاد. (۲ اردیبهشت ۹۵)

این آمریکا هیچ غلطی نمی‌تواند بکند، تعارف هم ندارد، با این که فرهنگ ما فرهنگ شهادت است اما **تا آمریکا گزینه نظامی را مطرح می‌کند، برخی از وی حساب می‌برند، قرآن می‌فرماید گزینه نظامی روی میز قرآن من است، ما باور نکردیم!** ما دلمان می‌خواهد اقتصاد مقاومتی درست بکنیم، این فقط با سفارش و توصیه که حل نمی‌شود؛ این (ربا) جنگ با خداوند است، الان این پولی که شما می‌گذارید می‌گویند چه تحریم باشد، چه نباشد، چه تورم باشد و چه تورم نباشد، می‌گویند سود دارد و سود علی‌الحساب دارد. (۵ آبان ۹۵)

**استفتاء از آیت الله العظمی
مکارم شیرازی (مدظله):**

پرسش: خلق پول توسط بانکهای

تجاری از نظر شرعی چه حکمی دارد؟ پاسخ: این کار مصداق اکل مال به باطل است،

زیرا سرمایه ای وجود ندارد که آنها به وسیله آن معامله می‌کنند و از سوی دیگر باعث تورم و ضرر و زیان جامعه است و در مجموع بی شباهت به یک نوع کلاهبرداری نمی‌باشد که آن هم حرام است و اگر روزی سپرده گذاران بخواهند سپرده خود را بگیرند آن بانک مسلماً ورشکست خواهد شد؛ چون چند برابر موجودی مصرف کرده است.

**بیانات آیت الله العظمی
نوری همدانی (مدظله):**

ربا گناه کبیره‌ای است که

توصیف آن در شرع اینگونه آمده که یک درهم از ربا مقابل ۷۰ زنا با مادر در

خانه کعبه است و خدای متعال در هفت جای قرآن نیز از آن انتقاد کرده است... اگر در مقابل یک قرض، پول بیشتری گرفته شود، حرام و ربا است و متأسفانه این کار در بانک‌های ما انجام می‌شود... بارها در پاسخ به نامه‌ها نوشته‌ایم که جریمه برای آداء دین رباست؛ اما متأسفانه به این احکام الهی عمل نمی‌شود... امروز ثروت مردم در بانک‌هاست و بانک‌دارها نباید به نفع خود به تجارت پردازند؛ باید پول‌ها را به دست مردم سپرد تا در راه صنعت، کشاورزی و اشتغال به کار گرفته شود و در این صورت است که نعمت فراوان شده، ارزانی آمده و اشتغال ایجاد خواهد شد... اگر بانک‌ها از این کار خود دست برندارند، در درجه اول مردم باید پول را به بانک‌ها نداده؛ خود استفاده کرده و اشتغال‌زایی کنند و در درجه دوم، نیازمند به یک قانون قاطعی هستیم تا جلوی این مدل فعالیت بانک‌ها گرفته شود.

(۲۰ بهمن ۱۳۹۵، درس خارج فقه، مسجد اعظم قم)

**بر اساس نصوص کتاب و سنت
و فتوای صریح امام خمینی (ره)
و مطالبه مقام معظم رهبری
و مراجع عظام تقلید؛**

**مهمترین خواست حوزه علمیه
از مجلس انقلابی این است که در
قانون بانک مرکزی این موارد به
نحوی که شورای بانکداری مرکز
راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه‌های
علمیه بر اساس الگوی اقتصاد
مقاومتی ارایه نموده رعایت شود:**

۱. ممنوعیت حيله های ربا

۲. ممنوعیت خلق پول

توسط بانکهای غیر دولتی

۳. ممنوعیت بنگاهداری بانکها

« و السلام علی من اتبع الهدی »